

## บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเสริมความตระหนักต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และแนวทางการเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้นำชุมชน ซึ่งอยู่ในคลัสเตอร์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตตามแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญกับผลกระทบของการท่องเที่ยวด้านเศรษฐกิจเชิงบวก ด้านสังคมเชิงบวกและลบ ด้านสิ่งแวดล้อมเชิงลบ ในระดับสูงมาก และให้ความสำคัญกับผลกระทบทางลบในด้านเศรษฐกิจ และผลกระทบทางบวกในด้านสิ่งแวดล้อมในระดับสูง

ในส่วนของการประเมินผลกระทบจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในทางลบในระดับสูงมาก และก่อให้เกิดผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ และผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในเชิงบวกในระดับสูง

ผู้นำชุมชน มีความตระหนักต่อบทบาทของตนในการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในระดับสูงมาก ทั้งนี้ผู้นำชุมชน มีการปฏิบัติตามบทบาทเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในระดับสูง และให้ข้อคิดเห็นว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนเป็นปัจจัยภายในที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการปฏิบัติตามบทบาทเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และเห็นว่าปัจจัยภายในที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทมากที่สุดคือการคำนึงถึงประโยชน์ต่อส่วนร่วมของผู้นำชุมชน ส่วนปัจจัยภายในที่สภาพปัจจุบันเอื้อน้อยที่สุดคือการอพยพย้ายออกของสมาชิกเดิมและย้ายเข้าใหม่ของสมาชิกใหม่ ส่วนปัจจัยภายนอกนั้น ผู้นำชุมชนเห็นว่าปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการปฏิบัติตามบทบาทดังกล่าวคือ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมธุรกิจบริการ/พฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย และในปัจจุบันปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสมากที่สุดคือการให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนของหน่วยงานภาครัฐ และปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรคมากที่สุดคือ การเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจทัวร์ในประเทศไทยได้ง่ายขึ้น

## Abstract

This research aims to construct the guideline for promoting awareness and enhancing capability of community leaders and members in performing roles to mobilize the sustainable tourism development in Phuket province. The research was done with the participatory action-based research approach; all relevant stakeholders are the units of study for this research.

The research findings indicate that community leaders and members in Phuket aware to the positive economic impact, positive and negative social impact, and negative environmental impact at highest level, but they aware to the positive environmental impact and negative economic impact at high level. They perceive the negative impacts in term of environment at highest level but perceive the positive impact to three aspects at high level and positive impact in economic and social aspects at high level also.

The community leaders and member have very high level of awareness in performing their roles to support sustainable tourism development, however, they rate their real performance in those roles at high level. The most important internal factor to their capabilities in performing those roles is the unity of community and the most influential internal factor is the consideration of public interest first. Moreover, the most important external factor is the support from local and regional government and the most influential external factor are the ease of setup tour operator business in Thailand by foreigner.

**Keywords:** Sustainable Tourism Development, Local Community, Tourism Cluster